

CS Wetsvoorstel versterking waarborgfunctie Awb

Prof. dr. E. Poelmann

NOB/NVAB, Utrecht, 12 september 2024

Awb in perspectief

- > 1996, Scheltema: Uitgangspunt Awb is geweest “dat de burger een beetje behoorlijk door de overheid wordt behandeld”
- > Vgl. 1983, Brüll: "Men heeft mij voor (ziekelijk) anti-fiscaal versleten, maar men zal mij nooit hebben horen zeggen dat de belastingen te hoog zijn."

Aanloop naar wetsvoorstel

- > De 'analyse' dat art. 26 Awir (volledige terugvordering) de ABRvS geen ruimte biedt.
 - Analyse is onjuist (LA 2009)
 - ABRvS verwijtbaar inconsequent en verwijtbaar informeel beleid negerend (betalingsregeling)

- > (Scheltema haalt 'dan' herhaaldelijk HR 28 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:1051, *BNB* 2019/152 aan (zie mijn bijdrage Van het zichtbaar afwegen van belangen in *TFB* 2021, 8, p. 4 e.v.))

Dus wat is het probleem? I

- > Wetgever: Kwaliteit wetgeving
- > Bh/Gemachtigde: Presentatie casus
- > Fiscus: Decennia taakstellingen, en org.:
 - Contact
 - Het p-woord (lees: centralisme slaat door, zie ook kennisgroepstandpunten)
- > Rb. & Hof
- > Hoge Raad

Awb een luchtkasteel? II

- > Rechtstatelijkheid 'onder druk'
- > Schat Bd ECLI:NL:HR:2021:1748 op waarde?
- > Uitvoering
 - Onzorgvuldig/onvolledig - ECLI:NL:HR:2024:1132
 - Minstens lichtvaardig met de waarheid – ECLI:NL:GHARL:2024:2464
 - Verschoningsrecht - ECLI:NL:HR:2024:375
 - 'Anbi' - ECLI:NL:GHDHA:2024:1256
- > Dus: Overheid wordt nu even niet vertrouwd ('er is hier meer aan de hand' – ECLI:NL:PHR:2023:1076) en soms terecht niet

Vragen

- › Jaeger (L.), FP 2024/03:
 - ‘Nu veert de overheid weer terug’
 - Is dat zo?
 - (ook VNG:) cultuur (‘mindset’) ipv regels
 - Is dat zo?

- › Wet versterking waarborgen Awb
 - Procedureel *ó*f inhoudelijk?

Consultatie

- > Houding
 - Dienstbaarheid
 - Begrijpelijkheid
- > Inhoud
 - Evenredigheid
 - Correctie kennelijke fouten
- > Procedureel
 - Inzagerecht
 - Horen en ontvanger
 - Tekstueel
 - Procesrecht (welke inspecteur, onderbouwen en geheimhoudingskamer)

Gaat het wetsvoorstel helpen?

> Niet volledig

> Uitvoeringstoetsen:

> Drukt de stand van de uitvoering momenteel niet elke verbeelding de vangrail in?

Onbelangrijk?

- > Art. 2:4a: Bestuursorgaan stelt zich bij de uitoefening van zijn dienstbaar op
 - `een grondhouding`
 - maar ongelijkheidscompensatie?

- > Art. 3:47 lid 1: motivering `op een voor belanghebbenden begrijpelijke wijze`

- > Art. 7:1b lid 1: (MvT:) `gaat het bestuursorgaan in overleg` (wet:) met de indiener over mogelijkheden afdoening
 - `in overleg` bewust niet geschrapt

Evenredigheid

- > Art. 3:4 lid 2
 - MvT: regering hecht aan 'responsieve' overheid
 - Bedrijfsongevallen voorkomen
 - geschikt, noodzakelijk en evenwichtig & intensiteit toetsing

Evenredigheid

- › De rechter kan evenredigheidstoets doen bij een **gebonden** bevoegdheid in formele wet.
- › Fraai fiscaal voorbeeld:
 - Hof A'dam, ECLI:NL:GHAMS:2021:4304, V-N 2022/12.5
- › Fraaie toeslagen voorbeelden:
 - Nee, tenzij (ABRvS 15 mei 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2045, V-N 2024/27.24 en ECLI:NL:RVS:2024:2040)
 - Wel (ABRvS 28 augustus 2024, nr. 202205966/1/A2, ECLI:NL:RVS:2024:3497. *BNB* 2019/152 anno 2024!?)

Maar

- > ECLI:NL:HR:2024:1130 (biologische vader met family life is geen bloedverwant van het kind ...!?)
- > Ligt de ABRvS nu plotseling voor op de Hoge Raad?

Evenredigheid: Verandert er iets?

Proces attitude

> Nee

- belasting betalen wordt geen keuze
- 3 kritische succesfactoren van procederen
- Inspecteur moe(s)t motiveren

- “Als de feiten je niet aan staan, heb het dan over het recht, als ook het recht je niet aanstaat, roep dan heel hard: schande!”

> Ja

- Wijziging 3:4 **is** fundamenteel, maar onder de streep?
- Ergens tabak van hebben, k. u. d. u.?
- Hoogste rechters stemmen af
- Als bp stelt, moet Inspecteur (beter) motiveren
 - Niet fiscaal: Rb. Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:5014 over ‘begeleiding in de bewijslast’ en draagkrachtig motiveren), en Rb. Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2024:3247 over motiveren (toeslagen)

Dank voor uw aandacht.

e.poelmann@rug.nl